

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH

VAZIRLIGI

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI 2- TILLAR, PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA
KAFEDRASI

Dorishunoslik atamasi (Farmatsevtik atamashunoslik)

**LOTIN TILI VA TIBBIYOT TERMINOLOGIYASI FANIDAN O'QUV USLUBIY
QO'LLANMA.**

TOSHKENT - 2008

Dorishunoslik atamasi (Farmatsevtik atamashunoslik)

Dorishunoslik atamasi dori formalaridan (xab dori, malham eritma va boshqalar), dorivor o'simliklardan (valeriana, marvaridgul va boshqalar), hayvonot va o'suvchi o'simliklar (ildiz,barg,o't,yog' va boshqalar) hamda kimyoviy nomenklaturalar (nikotin kislotasi, rux oksidi va boshqalar) dan iborat.

Dorivor moddaning lotincha nomi shifokor tomonidan retsept yozilganida ishlatiladi. Hamma dori moddalari otlardan iborat bo'lib, ular II - turlanish sr. rodga tegishli ; streptotsid — Streptocidum, i,n .

Eslab qoS ! Retseptura (praktikasida) amaliyotida chet el preparatlari lotinlashtiriladi ya'ni shartli um, i,n qoshimchasini oladi .

Nom. Cordox (um) _ Gen.Cordoxi

Dori moddalarida bir qancha nomlanishlari bor . Bu nomlanishlar orqali dorining anatomik, fiziologik, terapevtik xarakterini bilib olish mumkin. Bular dori nomlanishida qo'llaniladigan so'z yasovchi qo'shimchalardir.

Lotincha	Ma'nosi	Lotincha	Ma'nosi
Cor,card	Yurak tomirini kengaytiruvchi	Chol.bil	O't haydovchi
Vas, angi	Tomir kengaytiruvchi	lo	Yodli tarkib
Dol,alg	Og'riq qoldiruvchi	Ur	Siydik haydovchi
Pres (s) ten(s)	Qon bosimini tushiruvchi	As	Fermentli
Test, andr, vir	Androgenli	Vit	Vitaminli
Oestr , estr	Esterogenli	Lax	Ich yurgazuvchi
Sept	Zararsizlantirish	Ap (is)	Ari zahrining mahsuloti
Pyr	Issiqni tushuruvchi	Vip (e) r	lion zahrining mahsuloti
Aesthes	Og'riq qoldiruvchi	Cid	Mikrobga qarshi
Cain	Joydagi og'riqni qoldiruvchi	Thyr	Qalqonsimon bezga ta'sir qiluvchi modda
Cillin	Antibiotik-penitsillin	Sed, stress atrax	Tinchlantiruvchi
Myc (in)	Zamburug'ga qarshi antibiotik	Cyclin	Antibiotik-tetratsiklin
Cort Barb	Kortikosteroidlar , buyrak usti bezi uchun garmon Uxlatuvchi	Sulfa	i Sul'fanilamidlar

Eslab QoS ! Organizmga o'xshash ta'sir qisuvchi dorilar quyidagi sinflarga bo'linadi :

Lotincha	Ma'nosi
Anaesthesia	Og'riqsizlantiruvchi
Analgetica	Og'riq qoldiruvchi
Analeptica	Jonlatiruvchi
Anthelmintica	Gijjaga qarshi
Antiasthmatica	Nafas qisishiga qarshi
Antiseptica	Chirishga qarshi
Cardiaca	Yurakka tegishli .
Cholagoga	O't (safro haydovchi)
Diuretica	Siydik haydovchi
Fungicida	Zamburug'ga qarshi
Haemostatica	Qon to'xtatuvchi
Heroica	Qattiq ta'sir qiluvchi
Hypotensiva	Bosim tushiruvchi
Purgativa	Ich suradigan
Laxativa	Ich suradigan
Sedativa	Tinchlantiruvchi
Tranquil isantia	Markaziy nerv sistemaasini tinchlantiruvchi, qo'rquvni yo'qotish uchun.

Ma'noli so'zyas kimyoviy no	avchi qo'shimchalarning mlanishi quyidagicha :
Hydr	Suv
Oxy	Kislород
Meth	Metil gruppasi
Aeth	Etil gruppasi
Phen	Fenil gruppasi
Benz	Benzol gruppasi
Thi	Oltingugurt
Phthor [	Ftor
Az, zol, a (zin), a (zid)	Azot

Eslab qol I I. «as» = «az» fermentni ko'rsatadi. Lidasum, lipasum. 2. «zin» va «zol» boshqa ma'noni ham bildiradi.

Anaesthesinum, Anusolum.

MASHQLAR:

1. So'z tarkibidagi tanish so'z yasovchi qo'shimchaSarni toping va ularning ma'nosini tushuntirib bering

- a) Heparinum, Gonadotropinum, Corvalolum, Lidasum, Ultracainum, Amjcazolum, Oestronum, Bicillinum, Donalgin, Netromycin, Biseptol, Sulfacillinum, Oligovatum, Vasonit, Oxadol, Testoenatum, Thyraminum;
- b) Phthorocort, Baralgin, Cordox, Cardiovalenum, KetaSginum, Testosteron, Depressan , Cortisonum, Norsulfazolum.

Barbitalum, Seduxen, Antipyrinum, Allocoholum, Thiaminum, Urotopinum, Acetolax, Hendevitum, Apilacum, Viprosanum, Thyraminum, Mycozoral. 2. **Terminlarni gruppalariga bo'ling :**

- a) antibiotik - penitsillin
- b) antibiotik - tetratsiklin
- v) antibiotik - zamburug'ga qarshi.

- 1 . Tetracyclinum
2. Ampicillinum
3. Neomycinum
4. Bicillinum
5. Lincomycinum
6. Methacyclinum
7. Oxacillinum
8. Monomycinum
9. Phenoxymethylpenicillinum
10. Laevomycetinum
- 11 . М о ф Б о с у с Н п и т 12. Methicillinum - natrium.

DORI FORMALARI

Tayyor dori **dori formasi** deyiladi . Dori formalari offitsinal yoki standart va magistral bo'ladi. (Lotin tilidan officina - dorixona); (Lotin tilidan magister - o'qituvchi). Maxsus standart asosida fabrika va zavodlarda offitsinal dori - darmonlar tayyorlanadi. Magistral dorilarni dorixonalarda shifokor retsepti bilan tayyorlashadi.

Quyidagi dori formalari mavjud:

Qattiq dori formalari. kukunlar - **pulveres** (pulvis, eris, m) donadorlar - **granula** (granulum, i, n drajelar - dragee tabletkalar - **tabulettae** (tabuletta, ae, f)

xab dorilar — pilulae (pilula, ae, f)

dorivor o't yig'masi - **species** (species, ei, f)

Yumshoq dori formalari : surtmalar — **unguenta** (unguentum, i, n) suyuq mazlar - **linimenta** (linimentum, i, n) malhamlar - **emplastra** (emplastrum, i, n) pastalar - **pastae** (pasta, ae, f) shamchalar - **suppositoria** (suppositorium, i, n)

SUYUQ DORI FORMALARI :

eritmalar - **solutions** (solution, onis, f) tomchilar — **guttae** (gutta, ae, f) suspenziyalar - **suspensions** (suspension, onis, f) emul'siyalar - **emulsa** (emulsum, i, n) tindirma — **tincturae** (tincture, ae, f) damlamalar — **infusa** (infusum, i, n) qaynatmalar - **decocta** (decoctum, i, n) ekstraktlar — **extracta** (extractum, i, n) miksturalar - **mixturae** (mixture, ae, f) sharbatlar — **sirupi** (sirupus, i, m) shiralar — **succi** (succus, i, m) yog'lar — **olea** (oleum, i, n)

Farmatsevtik (dori) termin tuzilishi.

Farmatsevtik termin quyidagicha tuziladi.

- 1 . Dori formasi. Bosh kelishikda nima ? so'rog'iga javob bo'ladi
2. Dori moddasi. Qaratqich kelishikda nimaning ? so'rog'iga javob bo'ladi
3. Aniqlovchi : dori formasini yoki dori moddasini qiyoslovchi aniqlovchi qanday yoki qandayning ? so'rog'iga javob bo'ladi.

Misol : Novokain eritmasi - **solutio Novocaini**. Kamforaning yog'li eritmasi - **Solutio Camphorae oleosa**. Streptotsidning oq kukuni - **Pulvis Streptocidi albi**.

EsJab Qol ! 1. Qo'shtirnoq ichiga olib yozilgan dori moddasi bosh kelishikda yozildi.

«Pentalgin» tabletkalari - **Tabulettae «Pentalginum»** «Undectin» surtmasi — **Unguentum "Undecinum"**.

2. Termin o'rtasidagi dori moddalari, o'simliklar, kimyoviy elementlar bosh harf bilan yoziladi .

MASHQ

Lotin tiliga tarjima qiling.

- 1 . Tog' jumrutning suyuq ekstrakti
 2. Valeriananing nastoykasi
 3. Bromkamforaning tabletkalari
 4. Arslon quyruq o'tining qaynatmasi
 5. Sanoning murakkab damlamasi
 6. Usti qobiq bilan o'ralgan tetratsiklinning tabletkalari
 7. Vazelinning yog'i
 8. Narko'z uchun efir
 9. Qizil miyya ekstraktli eliksir (elixir, iris , n)
10. Eruvchan oq Streptotsidning eritmasi
- 11 .Qin uchun shamchalar «Osarbon»
 12. Bahorgi Adonis o'tining damlamasi
 13. Sintomitisuing suyuq surtmasi
 14. Inyeksiya uchun ampuladagi stianokobalamin eritmasi.

LUG'OT

Herba, ae , f-o't
Folium, i , n - barg
Radix, icis , f- ildiz
Frangula, ae , f - tog' jumrut
Valeriana, ae , f — valeriana
Leonurus, i , m — arslon quyruq
Convallaria, ae , f- marvarid gul
Glycyrrhiza, ae , f — qizil miya
Senna, ae , f- sano
Adonis (idis) vernalis (is) - bahorgi Adonis
Synthomycinum i , n - sintomitsin
Sulfacylum, i, n — sul'fatsil
Bromcamphora, ae , f — bromkamfora
Tetracyclinum, i , n — tetratsiklin
Aqua, ae , f- suv
Fluidus, a , um — suyuq
Solubilis, e — eruvchan
Compositus, a , um - murakkab
Destillatus, a , um — distillangan
In capsules — kapsulada
In ampullis — ampulada
In tabulttis - tabletkada
Pro injectionibus - inyeksiya uchun
Pro infantibus - bola uchun
Pro narcosi - narkoz uchun
Cum extrecto - ekstrakt bilan
Cum radicibus — ildizi bilan
Vaginal is, e - qinga oid
Aether, eris , m - efir
Vaselinum, i, n - vazelin
Obductus, a , um - parda bilan qoplangan

RETSEPT

Retsept — shifokorning dorixonaga yozma murojati bo'lib, bunda kasal uchun dori formalarini tayyorlab yoki tayyor holatidagi dorini qanday ichish kerakligi haqidagi ma'lumotni bilsa bo'ladi. Retsept 9 qismdan iborat:

1. Poliklinika shtampi
2. Retsept yozilgan kun, oy, yil
3. Kasalning familiyasi, ismi
4. Yoshi
5. Vrachning familiyasi, ismi
6. Dori formolari va miqdori
7. Dori formalarining nomi
8. Dorini iste'mol qilish
9. Vrachning shaxsiy imzosi

6,7 va 8 punktning birinchi so'zi lotin tilida yoziladi.

Retseptning lotin qismi «Recipe» "Ol" so'zi bilan boshlanib, dori moddalari qaratqich kelishikda yoziladi.

1. Har bir dori moddasi xat boshidan boshlanib bosh harf bilan yoziladi.

Recipe: Tincturae Valerianae Extract! Belladonnae

2. Har qatorning o'Ichovi yoziladi : qattiq va yoyilib ketuvchan dori formolari arab soni bilan belgilanadi.

1,0-1 gramm

0,0001 -- 1 dectimilligramm

0,1 - 1 dectigramm 0,0000- 1 santimilligramm 0,01 - 1 santigramm 0,00000 - 1 mikrogramm

Suyuq dori formolari millimetrdan va tomchilarda (ba'zida grammada)

belgilanadi . Tomchilar Rim raqamida belgilanadi .

Recipe: Tincturae Valerianae 30 ml Recipe: Olei Menthae guttas III

Biologik birliklar arab sonlarida bo'ladi. Recipe: Penicillini 1000000 ED

3. Agar bir qancha dori formalarining dozasi bir xil bo'lsa, oxirgi qatorda bir marta ana (aa) so'zidan keyin son yoziladi.

Recipe: Tincturae Valerianae

Tincturae Convallariae ana 7,5

4. Retseptning lotin qismi quyidagi so'z bilan tugaydi :

Misce. Da. Signa. — Aralashtir. Ber. Belgila yoki

Misceatur. Detur. Signetur- Araiashtrilsin. Berilsin. Belgilansin. Keyin kasal uchun kerak bo'lgan tilda dorini qanday iste'mol qilish yoziladi.

Masalan: 1 tabletkadan 3 mahal Quyidagi ibora va retseptura so'zlarini yod.oling: Sterilisa ! (Sterilisetur!) Sterilizatsyala ! (Sterilizatsiya qilinsin)

Repete ! (Repetatur!) Qaytar! (Qaytarilsin!)

Misce, fiat... Aralashtir, hosil bo'lsin.

Da (Dentur) tales doses numero 10 - shunday dozalarni 10 (son) berilgan bo'lsin .

Cito ! - Tez !

Citissime ! - Tezroq !

Statim ! - Darhol !

Ex tempore ! — Talab qilinishi bilan !

Lege aris ! - San'at qonuni bo'yicha !

Pro auctore ! - Avtor uchun !

Ad usum internum — ichish uchun; ishga ishlatish uchun

Ad usum externum — sirtga ishlatish uchun

Per rectum - to'g'ri ichak orqali

Per os — og'iz orqali

Contra tussim - yo'talga qarshi

Ad - gacha

Tabletkalar, shamchalar va ko'z plyonkalarini retsepturada yozilishi.

Tabletkalar, shamchalar, ko'z plyonkalari - bu tayyor dori moddalaridir. Shuning uchun ular Accusativusda yoziladi (ular dozadan emas, «Recipe » so'zidan bog'liq bo'ladilar).

1. Recipe: Tabulettas - (nimaning? Qanday?)

(a. donning Qar.f) numero....

(b. preparatning trivial nomi qo'shtirnoq ichida (Nom. Sing.)

2. RpiSuppositoria (nima?) cum (nima bilan?)

1 . Dorining nomi va dozasi - Abl. Sing.

2. Preparatning trival nomi «qo'shtirnoq ichida « Nom Sing ».

Recipe : Lamellas ophthalmicas cum..numero Misollar :

Recipe : Tabulettas Monomycini 0,25 numero 50

Recipe : Tabulettas «Theodibaverinum» numero 12

Recipe : Suppositoria cum extracto Belladonnae 0,015 numero

Recipe : Suppositoria «Anaesthesolum» numero 20 Recipe : Lamellas ophthalmicas cum Floreno numero 30

Eslab Qol! Retsepturada dorivor o'tlar yig'masi ko'plik formasida bo'ladi.

Species, erum,f Misce, fiant species. Aralashtir, dorivor yig'malar hosil bo'lsin. Species antiasthmaticae — istmaga qarshi yig'ma Species diureticae - siydik haydovchi yig'ma Species pectorales - ko'krak yig'masi Species cholagogae - o'tni haydovchi yig'ma Species laxantes — ich suradigan yig'ma Species sedativae - tinchlantiruvchi yig'ma Species diaphoreticae — ter haydovchi yig'ma Species stomachicae — meda uchun yig'ma

MASHQLAR:

1 . Ol: Belladonna nastoykasidan 10 ml.

Ber: 5 tomchidan 1 kunda 2-3 mahal.

2. Ol: Marvaridgul naskoykasidan Valeriana nastoykasidan miqdorda 15 mldan.

Aralashtir. Ber.

Belgila: 20 tomchidan 1 kunda 3 mahal.

3. Ol: Aloe tabletkalaridan 20 son.

Ber.

Belgila: Kuniga bir shag'amdan.

4. Ol: Kordigitli shag'amchalardan 0,0012 10

Ber.

Belgila: kuniga 1 shag'amdan.

5. Ol: «Pentalgin» tabletkalaridan 50 son.

Ber.

Belgila: kuniga katta qoshiqda 2 mahal.

6. Ol: Sano barglarining damlamasidan 10,0-150 ml.

Rovoch sharbatidan 30 ml.

Aralashtir. Ber.

Belgila: Ertalab 1 mahal katta qoshiqda.

7. Ol: Kanakunjit yog'ining emulsiyasidan 180,0

Shakarli sharbatdan 200,0 gacha.

Aralashtir. Ber.

Belgila: Har soatda 2 ta katta qoshiqda.

8. Ol: Penitsillin surtmasidan 10,0.

Ber.Belgila:Surtish uchun.

9. Ol: Fenoldan 0,5

Glitserindan 10 ml.

Aralashtir. Ber.

Belgila: Quloq uchun tomchilar. **10.O1: "Betiol" shamchalaridan 10.**

Ber.Belgila.

Kechquran uchun 1 shag'amda. **11.O1: Novshdil-Arpabodiyonli**

tomchilardan 50

ml.

Alteyning sharbatidan 30,0

Distillangan suvdan 200ml.gacha

Aralashtiri: Ber

Belgila: Kuniga katta qoshiqda 3 mahal. **12.O1: Ko'z plyonkalarini**

florenal bilan 30 son.

Ber. Belgila:

13. OI: Etil spirtidan 95 % - 20 ml.

Inyektsiya uchun suvdan 10 ml. Belgilang: 10 ml.dan venaga.

14. OI: Nitroglitserinning yog'li eritmasidan 1 % -

0,00015 20 (son) shunday dozalarda kapsulada berilsin.

Belgila: 1 kapsuladan til ostiga.

**15. OI: 25 (son) qobig'iga o'ralgan nistatinli Tetratsiklin
tabletkalaridan .**

Ber. Belgila. Kuniga 1 tabletkadan 3 mahal.

16. OI: Tog' jumrut po'stlog'idan 30,0

Chaynov o'tning barglaridan 20,0 Bo'ymadoron o'tidan 10,0 Aralashtiring hosil bo'lsin yig'ma. Ber.
Belgila.

Lug'at.

Belladonna, ae, f - belladonna

Aloyo, yos, f - aloe

Althaea, ae, f - altey

Millefolium, i, n - bo'yimardon

Urtica, ae, f - chayon o't (qichitqi)

Oleosus, a, um - yog'li

Spirituosus, a, um - spirtli

Aethylicus, a, um - etilli

Convallaria, ae, f - marvaridgul

Glycerinum, i, n - glitserin

Liquor (oris) Ammonii anisatus (i), Hovshadil - Arpabodiyon tomchilari.

Solution (onis) Ammonii caustici, - Novshadil spirit

Oleum (i) Ricini - kanakunjut yog'i

Oleum (i) persicorum - shaftoli yog'i

Phenolum, i, n - fenol

Bethiolum, i, n - betiol

Saccharum, i, n - shakar

Rheum, i, n - ravoch

Quantum satis - qancha kerak bo'lsa Cortex, icis, m - po'stloq

RETSEPTURADA KIMYOVIY NOMENKLATURA 1. KIMYOVIY ELEMENTLAR.

Kimyoviy elementlar lotin tilida otlar bo'lib, H-turlanish sr.rodga kiradi. Faqatgina elementlardan oltingugurt **Sulfur, uris, n** va fosfor **Phosphorus, i, m**, bu qoidaga bo'ysunmaydi.

KIMYOVIY ELEMENTLARNING NOMLANISHI.

Lot.nomi	Simvol	O'zb.nomi	Lot.nomi	Simvol.	O'zb.nomi
Aluminum	Al	Alyuminiy	Hydrogenium	H	Vodorod
Argentum	Ag	Kumush	Iodum	J	Yod
Arsenicum	As	Mish'yak	Kalium	K	Kaliy
Aurum	Au	Tilla	Lithium	L	Litiy
Barium	Ba	Bariy	Magnium	Mg	Magniy
Bismuthum	Bi	Vismut	Natrium	Na	Natriy
Borum	B	Bor	Nitrogenium	N	Azot
Bromum	Br	Brom	Oxygenium	O	Kislorod
Calcium	Ca	Kal'siy	Phosphorus	Ph	Fosfor
Carboneum	C	Uglerod	Plumbum	Pb	Qo'rg'oshin
Chlorum	Cl	Xlor	Silicium	Si	Kremniy
Cuprum	Cu	Mis	Sulfur	S	Oltingugurt
Ferrum	Fe	Temir	Thallium	Tl	Talmit
Fluorum	F	Ftor	Zincum	Zn	Rux
Hydrargyrum	Hg	Simob			

2. OKSIDLARNING NOMLANISHI.

Oksidlarning nomi 2 ta ot dan iborat.

1. Element Qaratqich kelishikda .
2. Oksid (peroksid, gidroksid) bosh kelishikda.

CaO Kalsiyning oksidi. Calcii oxydum. tkCb vadarodning peroksidi -Hydrogenii peroxydum.

3. KISLOTALARNING NOMLANISHI.

Kislotalar nomi **Acidum**, i, n bo'lib u ot va moslashgan sifatdan hosil bo'ladi.

Acidum lacticum — sut kislotasi.

Tarkibida kislorod miqdori ko'p bo'lgan kislotalar - «icum» qo'shimchasi orqali yasaladi:

Acidum sulfuricum - oltingugurt kislotasi.

Acidum nitricum - azot kislotasi.

Tarkibida kislorod miqdori kam bo'lgan kislotalar «osum» qo'shimchasi orqali yasaladi.

Acidum sulfurosum - oltingugurt kislotasi. Tarkibida kislorod moddasi bo'lmagan kislotalar **hydro** - old qo'shimchasini qo'yish bilan yasaladi:

Acidum hydrochloricum - vodorod xlorid.

Ba'zi kislotalarning nomi.

Acidum aceticum - sirka kislota

Acidum ascorbinicum - askorbinat kislota

Acidum benzoicum - benzoat kislota

Acidum boricum - borat kislota

Acidum citricum - limon kislota

Acidum carbolicum - karbolat kislota

Acidum carbonicum - ko'mir kislota

Acidum folicum - folat kislota

Acidum glutaminicum - glutamine kislota

Acidum lacticum - sut kislotasi

Acidum nicotinicum - nikotin kislota

Acidum salicylicum - salitsilat kislota

Acidum arsenicum - margimush kislota

Acidum nitrosum - azot kislota

Acidum sulfuricum - oltingugurt kislota

Acidum sulfurosum - oltingugurt kislota

Acidum hydrochloricum - xlorid kislota

Acidum hydrobromicum - bromide kislota

Acidum hydroiodicum - yod kislota .

4. TUZLARNING NOMLANISHI.

Tuz termini 2 ta otdan iborat bo'lib, kation Qaratqich; anion Bosh kelishikda bo'ladi. Tarkibida kislorod bo'lgan kislotali tuzlarni ifodalovchi anionlar «-as, -is, -idum» qo'shimchalari yordamida hosil bo'ladi. Kalii sulfat - kaliy sul'fat Kalii acetat - kaliy atsetat Natrii sulfas - natriy sul'fat Natrii sulfidum - natriy sul'fid .

Ko'p ishlatiladigan anionlar.

Acetas, atis, m - actetat
Arsenas, atis, m — arsenat
Arsenis, itis, m - arsenit
Benzoas, atis, m - benzoat
Bromidum, i, n - bromid
Carbonas, atis, m - karbonat
Citras, atis, m - sitrat
Chloridum, i, n - xlorid
Gluconas, atis, m - sitrat
Chloridum, i, n - xlorid
Gluconas, atis, m - glyukonat
Glycerophosphas, atis, m - glitserofosfat
Hydrocarbonas, anis, m - gidrokarbonat
Hudrochloridum, i, n - gidroxlorid
Iodidum, i, n - yodid
Nitras, anis, m - nitrat
Phosphas, aris, m - fosfat
Subacetas, atis, m - asosli atsetat
Subnitras, atis, m - asosli nitrat
Sulfas, atis, m - sul'fat
Salicylas, atis, m - salitsilat
Subcarbonas, atis, m - tetraborat

A) Lotin tilidan o'zbek tiliga tarjima qilin :

Zinci oxydum 2. Magnesii peroxydum 3. Calcii hydroxydum . 4. Natrii sulfas 5. Barii sulfidum 6. Morphini hydrochloridum 7. Tabulettae Acidi arsenicosi obductae 8. Ferrum cum acido ascorbinico 9. Unguentum Hydrargyri album 10. Unguentum Acidi salicylici 11. Acidum ascorbinicum seu Vitaminum C. 12. Acidum sulfuricum concentratum. 13. Solutio Natrii chloridi composite. 14. Solution Methyleni coerulei spirituosa .15.Liquor aluminii subacetatis.

V) O'zbek tilidan lotin tiliga tarjima qiling. Kaliy bromidning eritmasi. Natriy xloridning izotonik eritmasi. Natriyning sitrati inyeaksiya uchun. Konsentratlangan sirka kislotasi. Qo'rg'oshinli murakkab malham. Aralashtirilgan oltingugurt kislotasi. Simobning sariq oksidi. Qobiqqa o'ralgan glutamin kislotasining tabletkalari. Salitsil kislotasining surtmasi. Ampuladagi Atropin sul'fatning eritmasi. Inyeaksiya uchun testosterone propionatning yog'li eritmasi. Asosiy qo'rg'oshin atsetatining eritmasi.

s) retseptlarni tarjima qiling.

1 . Ol: Sut kislotasidan 50 ml.

Ber. Belgila. Sprinsovka qilish uchun.

2. Ol: Riboflavindan 0,001

Askorbin kislotasidan 0,2 Distirlangan suvdan 10 ml Aralashtir. Ber.
Belgila. Ko'z tomchilari.

3. Ol: Nikotin kislotasi tabletkalaridan 0,05

Ber. Belgila: kuniga 1 tabletkadan 2 mahal.

4. Ol: Qo'rg'oshinli suvdan

Distillangan suvdan teng miqdorda 50 mldan

Bor kislotasidan 2,0

Aralashtir. Ber

Belgila: Chayqash uchun.

5. Ol: Salitsil kislotasidan 1,0

Rux oksididan

Bug'doy kraxmalidan teng miqdorda 12,5 dan

Sariq vazelindan 50,0 gacha

Aralashtir: pasta hosil bo'sin.

Ber. Belgila tashqi qavat uchun

6. Ol: Temirli aloe Sharbatidan 100,0

Ber. Belgila $\frac{1}{n}$ stakan suvga №2 kichik qoshiqda.

7. Ol: Natriy xloriddan 0,45

Natriy gidrokarbonatdan

Kal'siy xloriddan teng miqdorda 0,1 dan

Glyukozadan 0,5

Inyeksiya uchun suvdan 500,0 ml.

Aralashtir. Sterilizatsiya qilinsin.

Ber. Belgila. Vena uchun.

8. Ol: Kaliy arsenit suyuqligidan 5 ml.

Achchiq yalpizning suvidan 20 ml. Aralashtir. Ber.

Belgila: Kuniga 10 tomchidan 3 mahal

9. Ol: Tetratsiklin gidrokslorid tabletkalaridan 0,1 dan 30

Ber. Belgila. Kuniga 2 tabletkadan 3 mahal.

10. Ol: Tozalangan oltingugurtdan 0,3

Shaftoli yog'idan 30,0 Aralashtiring. Sterilizatsiya qiling. Ber. Belgila. Inyeksiya uchun.

11. Ol: Tezda! Oling. Natriy gidrokarbonat eritmasidan

4% 20ml.

Shunday dozalarni 10 soni bilan ampulada. Ber. Belgila.

12. Ol: Paraverin gidroksloridli shamchalardan 0,02 4 soni bilan.

Ber. Belgila. Kuniga 1 ta shag'amchadan.

13. Zudlik bilan! Ol! Kal'siy xlorid eritmasidan 10% 10ml dan.

Ber. Shunday dozalarni 6 soni bilan ampulada. Belgila: 5 ml. dan venaga.

14. Ol: Natriy tetraboratdan 2,0

Xinin gidroksloriddan 1,5

Glitserindan 30,0

Aralashtir. Ber. Belgila. Tampon uchun.

15. Ol: Spirtli yashil eritmasidan

1%20ml. Berilgan. Belgila.

Lug'at.

Vulgaris, e - oddiy

Simplex, icis - oddiy

Concentratus, a, um - konsentratlashgan

Spirituosus, a, um - spirtli

Flavus, a, um - sariq

Dilutus, a, um - ajratilgan

Isotonicus, a, um - izotonik

Depuratus, a, um - tozalangan (oltingugurt)

Rectificatus, a, um - tozalangan (spirt)

Methylenum (i) coeruleum (i) - ko'k metilli

Riboflavinum i, n - riboflavin

Chininum, i, n - xinin
 Viride (is) nitens (ntis) - zelyonka; yashil
 Thymus, i, m - tog' jambil
 Liquor, oris, m - suyuqlik
 Oleum (i) Helianthi - kukngaboqar yog'i
 Ephedrinum, i, n - efedrin

Quyidagi vitaminlarning nomini eslab qoling.

A- Retinolum; Axerophtholum
 B¹ -Thiaminum
 B₂ - riboflavinum
 B₆ - pyridoxinum
 B₁₂- cyanocobalaminum
 C - Acidum ascorbinicum
 D - calciferolum
 E - Tocopherolum
 H - Biotinum
 R - Vicasolum
 P - Rutinum
 PP - acidum nicotinicum

Retsepturada shartli qisqartmalar :

Retseptda xilma-xil qisqartmalarni shifokorlar, hamshiralar qo'llashdi. Lekin dori moddasi qisqartirilib yozilmaydi.

Qisqartma	To'liq nomi	Ma'nosi
Aa	Ana	Teng
Ac, acid	Acidum	Kislota
Aq. Best	Aqua destillata	Distillangan suv
Cort	Cortex	P'ostloq
Dec., dct	Decoctum	Damlama
Dep.	Depuratus, a, um	Tozalangan
Dil.	Dilutus	Suyultirilgan
D.S.	Da. Signa (Detur. Signetur)	Bering.Belgilang (Berilsin. Belgilansin)
D.td	Da (Dentur) tales doses	Bering shunday dozalarni (Berilsin)
Em. Emuls	Emulsum	Emulsiya
Ext.	Extractum	Ekstrakt
Fl.	Flos	Gul
Fluid.	Fluidus, a, um	Suyuq